

Aftale om initiativer for sårbare og udsatte grupper i forbindelse med COVID-19.

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Nye Borgerlige og Alternativet indgik den 17. april 2020 aftale vedrørende udvidelse af den første fase af en kontrolleret genåbning. Det er aftalt at:

- Der etableres partnerskaber på tværs af myndigheder, civilsamfund, kulturinstitutioner, private aktører og den offentlige sektor, der kan udvikle initiativer, der modvirker ensomhed, sårbarhed og støtter socialt udsatte børn og unge.
- Der findes nye metoder til at understøtte besøg fra familie og pårørende på en sundhedsmæssigt forsvarlig måde.
- Partierne drøfter i de kommende dage de enkelte tiltag nærmere med de relevante ressortministre og myndigheder.

På den baggrund har samme partier den 25. april 2020 indgået aftale om initiativer for sårbare og udsatte grupper i forbindelse med COVID-19.

Aftalepartierne er enige om, at den aktuelle situation med COVID-19 indebærer ekstra udfordringer for socialt udsatte børn og voksne og mennesker med handicap, som kan have særligt svært ved at komme igennem hverdagen med social isolation og en forandret hverdag. De nødvendige restriktioner og forandringer i hverdagen har for mange medført ensomhed, angst og mistrivsel og en forværring af de udfordringer og problemer, som de i forvejen har at slås med. Samtidig vil mange af disse mennesker i første omgang kun i begrænset omfang få gavn af den gradvise genåbning af samfundet, fordi en stor del af dem fortsat er yderst sårbare over for smitte og smittespredning.

Aftalepartierne er derfor enige om, at der er behov for at iværksætte en række tiltag, som skal sikre særlig støtte for socialt udsatte børn og voksne og mennesker med handicap med henblik på at mindske udfordringerne for de mest udsatte i den kommende tid og få de mest sårbare bedst muligt igennem krisen. Tiltagene har afsæt i en tæt dialog med kerneaktører på området og i løbende tilbagemeldinger fra praksis.

Parterne er endvidere enige om, at der er behov for at iværksætte mere generelle tiltag i forhold til nogle af de funktioner og tilbud, som har været underlagt særlige restriktioner, nedjusteret eller lukket ned som følge af COVID-19.

Aftalen indeholder tre hovedelementer:

1. Etablering af tre partnerskaber
2. Øvrige initiativer til udsatte børn og unge, udsatte voksne og mennesker med handicap
3. Genoptagelse af aktiviteter på det sociale område

1. Etablering af tre partnerskaber

Aftalepartierne er enige om, at der skal etableres tre nye partnerskaber, der under hele genåbningen kan medvirke til at skabe tryghed og modvirke ensomhed, sårbarhed og mental mistroivsel hos de udsatte grupper. Partnerskaberne, som skal fungere, indtil genåbningen af samfundet er fuldt gennemført, etableres med afsæt i tre centrale målgrupper: Udsatte børn, udsatte voksne og mennesker med handicap.

De tre partnerskaber sammensættes af aktører på tværs af myndigheder, civilsamfund, kulturinstitutioner, faglige- og interesseorganisationer private aktører og den offentlige sektor, som har særligt kendskab til målgrupperne på området og de særlige udfordringer, der opstår i forbindelse med den gradvise genåbning af samfundet. Partnerskaberne skal desuden inddrage andre relevante lokale og landsdækkende aktører, så partnerskaberne får det bedst mulige afsæt for deres arbejde med at afdække udfordringer og finde gode løsninger, som kan skabe tryghed og trivsel for de udsatte grupper og deres pårørende og sikre en tryk tilbagevendende til fællesskabet. I hvert partnerskab udpeges facilitatorer, som har et særligt ansvar for at igangsætte og koordinerer partnerskabets arbejde. De tre partnerskabers inviterede medlemmer og facilitatorer fremgår af bilag 1.

Som led i opgaven med at følge respektive områder for at identificere udfordringer og foreslå mulige løsninger skal partnerskaberne blandt andet være opmærksomme på mulighederne for at skabe nye samarbejder og sikre inddragelse af relevante repræsentanter fra myndigheder og 'leverandører' af sociale tilbud, som kan danne grundlag for konkrete, lokale løsninger samt oprette lokale partnerskaber.

Udsatte grupper risikerer i denne tid at føle sig ensomme. For at imødekomme dette problem får hvert partnerskab desuden til opgave at udarbejde en strategi for at modvirke ensomhed under COVID-19 hos den målgruppe, som partnerskabet omhandler. Partnerskabernes strategier samles efterfølgende til én samlet ensomhedsstrategi på tværs af de tre målgrupper.

Partnerskaberne skal også indsamle og formidle gode erfaringer og sikre, at disse erfaringer deles så bredt som muligt. For at understøtte dette, er aftalepartierne enige om, at der skal oprettes en fælles portal om tryghed og trivsel i forbindelse med genåbningen af samfundet, som skal sikre formidling af generel vejledning samt gode eksempler på og nye ideer til håndtering af konkrete udfordringer til kommuner, fagfolk, personale, bruger- og pårørendeorganisationer og andre aktører. Portalen drives af Socialstyrelsen, som også driver den socialfaglige hotline om COVID-19.

Der afsættes i alt 0,75 mio. kr. i 2020, som fordeles med samlet 0,25 mio. kr. til facilitatorer, som varetager rollen med at igangsætte og koordinere arbejdet i hvert af de tre partnerskaber.

Aftalepartierne følger løbende partnerskabernes arbejde.

2. Øvrige initiativer til udsatte børn og unge, udsatte voksne og mennesker med handicap

2.1 Partnerskab på området for udsatte børn og unge og støtte til udvalgte organisationer

COVID-19 har ramt udsatte børn særligt hårdt, og der er meget, der tyder på, at tyngden af børnenes og familiernes problemer er taget til under den delvise nedlukning af samfundet. Det betyder, at der er brug for særlige indsatser for at støtte børnene og familierne i den kommende tid, hvor samfundet langsomt åbnes op igen. Partnerskabet på området for udsatte børn og unge skal spille en vigtig rolle i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af nye indsatser og skal også have en aktiv rolle med at drøfte og følge de initiativer, som allerede er igangsat eller som igangsættes med denne aftale.

Der er således brug for, at der allerede nu - sideløbende med etableringen af partnerskabet – afsættes midler til en række konkrete indsatser, som kan være med til at støtte udsatte børn og unge i den kommende tid.

Udsatte børn skal godt tilbage i skole

Aftalepartierne er enige om at afsætte 60 mio. kr. i 2020. Midlerne skal anvendes til lokale indsatser, der kan medvirke til at lukke udsatte elevers faglige huller som følge af nedlukningen, som eksempelvis turboforløb, læringscamps, særligt tilrettelagte undervisningsforløb på skolerne og ekstra lektiecafeer. Den nærmere udmøntning skal afklares og forhandles i Børne- og Undervisningsministeriet med børne- og undervisningsordførerne.

Socialt udsatte unge på FGU

Aftalepartierne er enige om at afsætte 14 mio. kr. i 2020 til FGU-institutionerne. Midlerne skal anvendes til, at der lokalt kan iværksættes individuelle indsatser for elever, der er særligt sårbare i forhold til at afbryde uddannelsen ved genoptagelsen af undervisning på institutionen.

Tilskud til frivillige organisationer til støtte af udsatte børn og familier i dagtilbud og skole

Aftalepartierne er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2020 til i tilskud til udvalgte frivillige organisationer, idrætsforeninger og spejderkorps, herunder Lær for Livet, Julemærkehjemmene og Muskelsvindfonden. Midlerne skal anvendes til at styrke foreningernes og organisationernes opsøgende arbejde og indsatser med fokus på udsatte børn og unges læring og trivsel i dagtilbud, skole- og fritidsliv, herunder til lektie- og læringsaktiviteter, fritidspas, sommercamps, familievenner mv. Tilskuddet skal anvendes inden for rammerne af de frivillige organisationers nuværende formål.

Støtte til børn og unge, der er pårørende til personer med alkohol- eller stofmisbrug

Aftalepartierne er enige om at afsætte 7 mio. kr. i 2020 til Foreningen TUBA, som tilbyder gratis hjælp, rådgivning og terapi til børn og unge, der er vokset op i hjem med alkohol- eller stofmisbrug, og som dermed har erfaring med målgruppen. Midlerne skal anvendes til at udvide åbningstiden for foreningens chat, der i øjeblikket blot er åben tre timer dagligt.

Kontakt til børn fra familier med betydelig forældreuenighed

Aftalepartierne er enige om at pålægge Familieretshusets børnesagkyndige i kontaktpersonsordningen at kontakte de børn, hvor der er etableret kontakt mellem barnet og den børnesagkyndige, men hvor en børnesamtale eller et møde er aflyst på grund af nedlukningen. Formålet er gennem en håndholdt proces at sikre støtte og aflastning til barnet og svare på barnets spørgsmål. Samtidig skabes indblik i barnets aktuelle situation og dermed mulighed for at handle, hvis der er behov for det.

Ekstra støtte til sårbare børn og unge efter COVID-19

Aftalepartierne er enige om at afsætte i alt 13,5 mio. kr. i 2020, der fordeles med 1,5 mio. kr. til hver af følgende organisationer: Mentorbarn, Børnehjælpsdagen, Børns Vilkår, Dansk Røde Kors, Blå Kors, Mødrehjælpen, KFUM's sociale arbejde, Red Barnet samt Kirkens Korshær. Formålet er at støtte de udsatte familier, der til daglig kæmper med misbrug, ensomhed, psykiske eller økonomiske udfordringer, og som har haft det særligt svært under COVID-19. Midlerne kan både bruges til rent praktiske ting som basale fornødenheder, medicin og mad, men også til at nedbringe ventelister, øge organisationernes opsøgende arbejde og øge bemanningen til rådgivning, hjælp og støtte.

Støtte til afholdelse af ferielejre

Aftalepartierne er enige om at afsætte 5 mio. kr. i 2020 til en pulje, som frivillige sociale foreninger, idrætsforeninger og spejderorganisationer samt almennyttige boligforeninger, højskoler og kulturinstitutioner, som afholder ferieophold for målgruppen, kan søge om. Midlerne skal støtte ferieophold, endagsudflugter eller musik- og kulturarrangementer for familier, børn og unge i sommeren 2020, efteråret 2020 eller i vinteren 2020/2021. Formålet er, at socialt udsatte familier og anbragte børn også i år kan komme på ferielejre eller få gode oplevelser på endagsudflugter og ved kulturarrangementer, på trods af de udfordringer COVID-19 har medført.

Øget indsats i Studenterrådgivningen

Aftalepartierne er enige om at afsætte 3 mio. kr. i 2020 til Studenterrådgivningen. Midlerne skal anvendes til at iværksætte opsøgende aktiviteter samt skabe yderligere muligheder for rådgivning af de allermest udsatte og psykisk sårbare grupper af studerende samt til indsatser i forbindelse med den gradvise åbning af de videregående uddannelsesinstitutioner og til øget synliggørelse af Studenterrådgivningens tilbud.

Opsøgende indsats fra studievejledningen på de videregående uddannelser for udsatte og sårbare studerende

Aftalepartierne er enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2020 til studentervejledningen på de videregående uddannelser, hvor behovet for en ekstra indsats i forbindelse med COVID-19 er størst. Midlerne skal gå til at understøtte trivslen blandt sårbare og udsatte studerende under COVID-19-situationen.

Socialt udsatte unge på STU

Aftalepartierne er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2020 til STU-institutionerne. Midlerne skal anvendes til en styrket indsats for socialt udsatte unge gennem individuel indsats for elever, som vurderes særligt udsatte i forbindelse med deres tilbagevenden til STU-undervisningen på institutionen. Fordelingsmodellen afklares af Børne- og Undervisningsministeriet i dialog med undervisningsordførerne.

Tilskud til organisationer, der støtter op om børn i familier med psykisk eller anden alvorlig sygdom

Aftalepartierne er enige om at afsætte 6 mio. kr. fordelt ligeligt til SIND, Psykiatrifonden, Bedre Psykiatri og Børn, Unge og Sorg, til organisationernes indsatser over for børn og unge, der vokser op i familier, der er ramt af psykisk sygdom eller anden alvorlig sygdom. Midlerne skal gå til terapi, rådgivning og støtte til børn og unge med forældre med psykisk eller anden alvorlig sygdom.

Tilskud til indsatser mod digitale krænkelser mod børn og unge

Aftalepartierne er enige om at afsætte 500.000 kr. til Red Barnets indsats mod digitale krænkelser og overgreb mod børn og unge. Midlerne skal anvendes til at sikre rådgivning, vejledning og støtte over for børn og unge, der i den aktuelle situation er sårbare over for at blive udsat for digitale krænkelser og seksuelle overgreb på nettet. Det kan være børn, der bliver henvist fra Børns Vilkår's Børnetelefon, ligesom Børnetelefonen kan henvise børn til Red Barnets indsatser.

Der afsættes i alt 131 mio. kr. til indsatserne på børn- og ungeområdet i 2020.

2.2 Partnerskab på området for udsatte voksne og støtte til udvalgte organisationer

Voksne med særlige sociale problemer og/eller psykiske lidelse har også været hårdt ramt af de restriktioner, der er gennemført i forbindelse med indsatsen for at forebygge spredningen af COVID-19. Kravene om social afstand har betydet store omvæltninger for en række udsatte borgere, som har været afskåret fra at komme de steder, som normalt danner rammen om deres sociale aktiviteter og fællesskaber.

Samtidig er dele af målgruppen både udsat for ekstra smittefare og særligt sårbare over for coronavirus, fordi de i forvejen fx har svækket immunforsvar eller lider af kronisk sygdom. Både de sundhedsfaglige forholdsregler og den betydelige smitterisiko har betydet store omvæltninger i mange udsatte borgeres tilværelse og medført utryghed, angst og social isolation og i nogle tilfælde også forværring af misbrug og konflikter og vold i hjemmet.

Disse udfordringer betyder, at der er brug for særlige indsatser for at støtte de udsatte grupper i den kommende tid, hvor samfundet langsomt åbnes op igen. Partnerskabet på området for udsatte voksne skal spille en vigtig rolle i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af nye indsatser og skal også have en aktiv rolle med at drøfte og følge de initiativer, som allerede er igangsat eller som igangsættes med denne aftale.

Der er således brug for, at der allerede nu - sideløbende med etableringen af partnerskabet – afsættes midler til en række konkrete indsatser, som kan være med til at støtte udsatte voksne i den kommende tid.

Styrket indsats på voldsområdet

Aftalepartierne er enige om at afsætte i alt 15 mio. kr. i 2020 fordelt med 5,1 mio. kr. til Mødrehjælpen, 4,8 mio. kr. til Dialog Mod Vold, 2,1 mio. kr. til Danner samt 3 mio. kr. til Mandecentret. Midlerne skal bruges til at øge kapaciteten hos ambulante behandlingstilbud til voldsramte mennesker og voldsudøvere samt til rådgivning og midlertidige nødpladser i regi af Mandecentret målrettet mænd, der har været udsat for vold i nære relationer.

Opsøgende indsats på misbrugsområdet

Aftalepartierne er enige om at afsætte i alt 5,0 mio. kr. i 2020 fordelt med 1 mio. kr. til Kirkens Korshær, 1 mio. kr. til KFUK's Sociale Arbejde, 1 mio. kr. til KFUM's Sociale Arbejde, 1 mio. kr. til Blå Kors, 0,5 mio. kr. til Kofoeds Skole og De Grønlandske Huse (i partnerskab) og 0,5 mio. kr. til Mændenes Hjem, SAND, Gadejuristen og Brugernes Akademi (i partnerskab). Midlerne skal bruges til at styrke den opsøgende og støttende indsats over for udsatte borgere med aktivt misbrug, som i forbindelse med krisen skal isolere sig og derfor kan have brug for abstinens- og substitutionsbehandling.

Forlængelse af nødovertatningstilbud

Aftalepartierne er enige om at afsætte 1,6 mio. kr. i 2020 til at forlænge nødovertatningstilbud i maj og juni. Midlerne fordeles til de tilskudsmodtagere fra 2019-puljen til nødovertatning i vintermånederne 19/20, der har forlænget deres nødovertatningstilbud i april 2020 med det formål fortsat at sikre den fornødne kapacitet til hjemløse borgere.

Udvidet støtte til hjemløseorganisationer

Aftalepartierne er enige om at afsætte i alt 5,5 mio. kr. i 2020 fordelt med 1 mio. kr. til KFUM's Sociale Arbejde, 1 mio. kr. til Kirkens Korshær, 1 mio. kr. til Blå Kors, 0,5 mio. kr. til Røde Kors, 0,5 mio. kr. til KFUK's Sociale Arbejde, 0,5 mio. kr. til Frelsens Hær, 0,5 mio. kr. til Hus Forbi og Projekt Udenfor (i partnerskab) og 0,5 mio. kr. til Mændenes Hjem. Midlerne skal bruges til udvide den støtte, der primo april 2020 blev givet til en række hjemløseorganisationer, og kan bl.a. anvendes til, at organisationerne kan udvide egen kapacitet eller indgå aftaler med lokale hoteller eller andre om anvendelse af værelser til ophold. Midlerne kan ligeledes anvendes til at tilbyde måltider i forbindelse med ophold samt til uddeling af madpakker på gadeplan.

Opsøgende indsats og støtte til værestedsbrugere

Aftalepartierne er enige om at afsætte 2,5 mio. kr. i 2020 til Landsforeningen af Væresteder. Midlerne skal bruges til, at værestederne kan styrke deres indsats for brugerne gennem både mere opsøgende indsats og nye former for aktiviteter og støtte med det formål at modvirke ensomhed og social isolation hos udsatte og psykisk sårbare borgere.

Støtte til mindre patientorganisationer, der tilbyder rådgivning mv. til personer i risikogruppen

Aftalepartierne er enige om at afsætte i alt 5 mio. kr. i 2020 fordelt med 1 mio. kr. til Lungeforeningen, 1 mio. kr. til Scleroseforeningen, 1 mio. kr. til ALS-foreningen, 1 mio. kr. til Cystisk Fibrose Foreningen og 1 mio. kr. til Nyreforeningen. Midlerne skal bruges til at styrke kapaciteten hos de mindre patientorganisationer, der tilbyder rådgivnings- og støtteindsatser for risikogrupper som fx mennesker med kroniske sygdomme, herunder evt. for deres børn, for at imødekomme den stigende efterspørgsel på rådgivning og støtte via telefon, chat, mail mv.

Rådgivning til psykisk sårbare og udbredelse af gode erfaringer

Aftalepartierne er enige om at afsætte i alt 3 mio. kr. i 2020 fordelt med 1 mio. kr. til SIND, 1 mio. kr. til Psykiatrifonden og 0,5 mio. kr. til Landsforeningen mod spiseforstyrrelser og selvskade (LMS) til at styrke rådgivningskapaciteten hos tilbuddene. Der afsættes dertil 0,5 mio. kr. til Socialt Udviklingscenter, der sammen med de tre organisationer skal indsamle gode erfaringer med nye måder at opsøge og

støtte psykisk sårbare på, herunder gennem peer-to-peer støtte, med henblik på videreudvikling og udbredelse heraf.

Videokonsultation til egen læge for sårbare grupper

Aftalepartierne er enige om at understøtte, at det eksisterende tilbud om, at borgere kan have kontakt med egen læge og speciallæge med brug af videokonsultationer igennem app'en, MinLæge, i højere grad anvendes til socialt udsatte borgere.

Der afsættes i alt 37,6 mio. kr. til indsatsene på udsatte voksenområdet i 2020.

2.3 Partnerskab på handicapområdet og støtte til udvalgte organisationer

I lighed med de øvrige udsatte grupper i samfundet har mange mennesker med handicap været hårdt ramt af COVID-19. Restriktionerne har betydet omvæltninger i hverdagen for mange af de borgere, der dagligt har brug for hjælp og støtte, både i forbindelse med hverdagens praktiske gøremål og i forbindelse med deltagelse i sociale aktiviteter og fællesskaber.

Samtidig er dele af målgruppen både udsat for ekstra smittefare og er særligt sårbare over for coronavirus, fordi de i forvejen fx har svækket immunforsvar eller lider af kronisk sygdom. Både de sundhedsfaglige forholdsregler og den betydelige smitterisiko har betydet store omvæltninger i dagligdagens rutiner for mange mennesker med handicap, hvilket har medført utryghed, angst og social isolation og i nogle tilfælde også forværring af de helbredsmæssige eller adfærdsmæssige udfordringer, borgeren også til hverdag har at slås med.

Der er derfor behov for særlige indsatser for at støtte mennesker med handicap i den kommende tid, hvor samfundet langsom åbnes op igen. Partnerskabet på handicapområdet skal spille en vigtig rolle i forbindelse med planlægningen og gennemførelsen af nye indsatser, og skal også have en aktiv rolle med at drøfte og følge de initiativer, som allerede er igangsat eller som igangsættes med denne aftale.

Der er således brug for, at der allerede nu - sideløbende med etableringen af partnerskabet – afsættes midler til konkrete indsatser, som kan være med til at støtte mennesker med handicap i den kommende tid.

Opsøgende indsatser over for mennesker med funktionsnedsættelse

Aftalepartierne er enige om at afsætte 25,0 kr. til opsøgende indsatser over for mennesker med funktionsnedsættelse. Aftalepartierne er enige om at afsætte 24,5 mio. kr. i 2020 til Danske Handicaporganisationer. Midlerne skal bruges til at igangsætte opsøgende indsatser, herunder telefonisk eller personlig kontakt med bl.a. information om smitterisiko, sociale arrangementer, medlemsrettede aktiviteter m.v. med det formål at understøtte, at mennesker med handicap kan vende tilbage til hverdagen og fællesskabet. Aftalepartierne er endvidere enige om at afsætte 0,5 mio. kr. til Landsforeningen LEV. Midlerne skal bruges til etablering af en kommunikationsguide til at imødegå ensomhed og isolation blandt mennesker med udviklingshandicap.

Ekstra støtte til Udviklingshæmmedes Landsforbund

Aftalepartierne er enige om at afsætte 0,7 mio. kr. i 2020 til Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF). Midlerne skal bruges til at dække det øgede behov hos foreningens medlemmer, både for rådgivning og vejledning og for aktiviteter, som kan være med til at bryde isolationen og støtte op om anderledes måder at være sammen på, eksempelvis i form af digitale sociale arrangementer, kurser mv.

Særlig støtte til mennesker med synshandicap

Aftalepartierne er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2020 til Dansk Blindsamfund. Midlerne skal bruges til at dække det øgede behov hos børn, unge, voksne og ældre med synshandicap for støtte, rådgivning og for aktiviteter, som kan være med til at bryde isolationen og støtte op om anderledes måder at være sammen på, eksempelvis i form af digitale sociale arrangementer og hjælp, som kan understøtte synshandicappedes deltagelse i aktiviteter uden for hjemmet. Midlerne tilvejebringes ved at omprioritere midler afsat på FL19 i 2020 vedr. ledsageordningen til blinde og svagsynede. Der arbejdes derudover fortsat på at finde en løsning, så intentionerne bag FL 19 kan blive indfriet.

Der afsættes i alt 35,7 mio. kr. til indsatserne for mennesker med funktionsnedsættelse i 2020.

2.4 Øvrige initiativer

Som følge af COVID-19 har mange kulturinstitutioner, idrætsforeninger, højskoler og aftenskoler lukket ned for deres normale initiativer som følge af restriktionerne mod spredning af smitte. Men der er et stærkt ønske hos mange af institutionerne, foreningerne og skolerne om at bidrage med noget af det, de kan, omkring oplevelser, fysisk aktivitet og samvær og fællesskab i en tid, hvor mange har det svært – ikke mindst sårbare børn og unge og svage grupper.

Aftalepartierne ønsker at bakke op om, at flere af disse engagerede kræfter kan gøre en ekstra indsat for at støtte op om de udsatte grupper.

Højskolernes og kultur-, idræts- og foreningslivets sociale ansvar og engagement

Aftalepartierne er enige om at afsætte 10 mio. kr. i 2020 til en pulje til kultur-, idræts- og foreningslivet, herunder Idræt for Sindet. Midlerne kan søges af højskoler, kulturinstitutioner og relevante foreninger og organisationer til at etablere aktiviteter og tilbud, der kan medvirke til at afbøde virkningen af nedlukningen af samfundet og genoprette udsatte gruppers deltagelse i lokale idræts- og kulturaktiviteter.

3. Genoptagelse af aktiviteter på det sociale område

Det sociale område er et kritisk område. Det betyder, at der i den seneste periode, hvor samfundet i vidt omfang har været lukket ned på grund af COVID-19, fortsat har skullet tages hånd om de udsatte i samfundet, og at der kun efter en konkret vurdering, og inden for fastsatte rammer, har kunnet ske tilpasning og nedskalering af hjælpen og støtten.

Det betyder, at serviceloven, socialtilsynsloven og retssikkerhedsloven stadig er fuldt gældende. Kommunerne skal stadigvæk iværksætte forebyggende foranstaltninger efter serviceloven, de skal træffe konkrete og individuelle afgørelser ud fra den enkelte borgers behov, og de skal bruge servicelovens muligheder for hjælp og støtte som sædvanligt. Adgangen til at klage over afgørelser efter serviceloven er også uændret. Kun hvis sundhedsmyndighedernes faglige retningslinjer står i vejen, eller hvis kommuner eller leverandører mangler personale på grund af sygemeldinger eller prioritering af personalemæssige ressourcer til anden indsats mod COVID-19, kan de gældende regler fraviges.

Kommunale sagsbehandlere og administrative medarbejdere har dog i vidt omfang skulle varetage deres opgaver hjemmefra, og der kan være konkrete sociale tilbud og indsatser, som selv har truffet beslutning om at lukke helt eller delvist af hensyn til

risikoen for smittespredning, for at imødekomme det fastsatte forsamlingsforbud, eller fordi der har været behov for at prioritere personaleressourcer til andre COVID-relaterede opgaver.

Beboere på botilbud og anbringelsessteder har været omfattet af COVID-19 relaterede restriktioner, da tilbuddene er omfattet af et generelt besøgsforbud.

Parterne er enige om, at der nu med den gradvise genåbning af Danmark er et akut behov for at prioritere og overveje, hvordan det sociale område gradvist og under hensyntagen til de sundhedsfaglige retningslinjer kan vende tilbage til normale tilstande i takt med, at de sundhedsfaglige retningslinjer og forholdene i øvrigt tillader det på en måde, så det kan medvirke til at skabe tryghed og modvirke ensomhed, sårbarhed og mental mistrivsel hos de udsatte grupper.

Parterne er også enige om, at den gradvise genåbning af Danmark ikke i første omgang kan omfatte alle udsatte grupper, fordi mange fortsat er sårbare over for smitte og smittespredning. Det er derfor væsentligt at tage hensyn til de spørgsmål og den utryghed, som en genåbning af samfundet fører til hos disse grupper, samtidig med, at varigheden og udstrækningen af f.eks. besøgsrestriktioner bør overvejes nøje, da restriktioner og forandringer i hverdagen medfører ensomhed, angst og mistrivsel.

På den baggrund kan parterne pege på, at der ved en gradvis tilbagevenden bør ske en indledende prioritering af de grupper, der har været nogen af de mest sårbare over for konsekvenserne af COVID-19 indsatsen i samfundet bredt set: Udsatte børn og unge, voksne med særlige sociale problemer og/eller psykiske lidelser samt børn, unge og voksne med handicap.

Parterne er enige om, at medarbejdere på området for udsatte børn og unge, som har varetaget deres opgaver hjemmefra, gradvist igen skal (kunne) varetage deres arbejdsopgaver ved fysisk fremmøde. Selv om der i perioden f.eks. har været foretaget fysiske tilsynsbesøg og afholdt fysiske møder og samtaler, hvor dette har været vurderet konkret akut og nødvendigt, gør den øgede tidsmæssige udstrækning af hjemsendelsen og omstændighederne ved den delvise nedlukning af det danske samfund i øvrigt, at situationen er generelt kritisk. Det omfatter:

- **Medarbejdere, der varetager arbejdsopgaver på området for udsatte børn og unge**, som almindeligvis forudsætter fysisk fremmøde (besøg, samtaler, møder, personrettet tilsyn), og som i perioden er blevet varetaget på anden måde eller er udskudt, skal nu kunne arbejde ved fysisk fremmøde igen.
- **Familieretshuset**, skal kunne genoptage afholdelse af møder i de komplekse forældreansvarssager (§ 7-sagerne), der er de tungeste sager, hvor børnene er allermest udsatte. Dermed kan sagerne færdigbehandles i Familieretshuset og oversendes til familieretten til afgørelse af forældrenes konflikt.
- **Ankestyrelsen** skal kunne genoptage deres børnemøder med fysisk fremmøde, så forældre og børn over 12 år samt deres advokater igen får mulighed for at fremføre deres synspunkter ved personligt fremmøde.
- **Socialtilsynene** skal kunne genoptage gennemførelse af fysiske tilsynsbesøg på tilbud for både børn, unge og voksne og i plejefamilier, så de kan være i

direkte kontakt med beboerne og se de aktuelle forhold ved selvsyn. Socialtilsynenes gennemførelse af fysiske tilsynsbesøg vil også være et centralt understøttende initiativ i forhold til tilbud, som har været helt eller delvist lukket ned, og som nu gradvist åbner sig igen, og ikke mindst i forhold til de tilbud, som er omfattet af besøgsrestriktioner.

Partierne er også enige om, at sociale tilbud og indsatser, hvor der i en periode har været truffet beslutning om at nedjustere eller omlægge indsatserne eller helt eller delvist at lukke ned, nu igen gradvist kan vende tilbage til normale forhold og tage imod børn, unge og voksne med behov for hjælp og støtte – naturligvis under iagttagelse af gældende sundhedsfaglige retningslinjer.

Der er enighed blandt partierne om, at private og kommunale tilbud bør prioritere at genoptage åbne tilbud og indsatser, som kan understøtte tryghed og trivsel hos borgerne, særligt hos de grupper, som har været særligt hårdt ramt af restriktioner og generel nedlukning. Det gælder bl.a.:

- væresteder,
- varrestuer,
- aktivitets- og samværstilbud,
- beskyttet beskæftigelse,
- socialpædagogisk støtte (§ 85) f.eks. til borgere i eget hjem, som i perioden har været hårdt ramt af isolation og ensomhed og
- lektiecafeer.

Hvis sundhedsfaglige retningslinjer eller f.eks. forsamlingsforbud forhindrer, at et tilbud kan holde åbent som sædvanligt, kan tilbuddet f.eks. overveje at tage borgere ind i mindre hold og kortere tid eller finde andre løsninger, der gør, at det inden for de gældende retningslinjer og de eksisterende fysiske rammer kan lade sig gøre at holde åbent. Metoder og anbefalinger, som kan anvendes af de konkrete tilbud skal ske inden for sundhedsmyndighedernes retningslinjer og kan bl.a. initieres og drøftes i partnerskaberne, ligesom VISO kan være med til at kvalificere disse.

Kommunerne skal være opmærksomme på, om der er børn, voksne eller familier, som har behov for en ekstra indsats, f.eks. i form af forebyggende indsatser som f.eks. familieorienteret rådgivning (§ 11) og evt. ved opsøgende arbejde, på grund af problemer, som er opstået eller forværret i perioden, og om der er behov for en særlig støttende indsats for f.eks. børn og unge, der er startet i skole igen eller unge, der enten skal genoptage deres STU eller hvor deres STU endnu ikke er genåbnet. Partierne ønsker hermed at sende et kraftigt signal om en sådan genoptagelse af centrale aktiviteter.

Opfordringen hertil vil blive fulgt op af en ændring af Social- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om mulighed for midlertidig fravigelse af forpligtelser for det offentlige og af privates rettigheder over for det offentlige på socialområdet som led i håndtering af COVID-19, så kommunernes adgang til at træffe afgørelse om at undlade at levere specifikke ydelser, som f.eks. bostøtte (§ 85), eller om at ændre indholdet af ydelsen, begrænses. Det samme gælder for kommunernes mulighed for at suspendere anbragte børns samvær med forældre og netværk. Dette skal ses i lyset af, at serviceloven fortsat er gældende fuldt ud og skal anvendes som sædvanligt, hvis ikke kommune eller leverandør mangler personale.

Lempelse af besøgsrestriktioner på anbringelsessteder og botilbud

Parterne er enige om, at det gældende besøgsforbud på anbringelsessteder og botilbud skal lempes på en måde, så de sundfaglige retningslinjer iagttages og risikoen for smitte ikke øges, men så der kan dæmmes op for den ensomhedsfølelse, som beboere på sociale tilbud oplever, fordi de ikke kan modtage besøg, og som er særligt hård for beboere, som i forvejen slås med isolation og ensomhed.

Lempelserne skal sikre en større fleksibilitet og differentiering med mulighed for i videre omfang at træffe konkrete beslutninger ud fra lokale forhold og hensynet til, at der kan være stor forskel på risikoen inden for målgrupperne.

Det konkrete forslag til lempelse udarbejdes af Social- og Indenrigsministeriet efter drøftelse med sundhedsmyndighederne og aftalepartierne og skal sikre, at der kan træffes lokale beslutninger om f.eks.

- 1-2 faste besøgs personer blandt de nærmeste pårørende
- Besøgene afvikles som udgangspunkt på tilbuddenes udearealer på en sundhedsfagligt forsvarlig måde, der skærmer andre beboere og personalet
- De nødvendige ressourcer skal være til stede for, at besøgene kan afvikles på en sundhedsfagligt forsvarlig måde, herunder personale, værnemidler og test

Lempelserne vil skulle understøttes og suppleres af udvikling af og information om metoder til afholdelse af besøg på en sundhedsfagligt ansvarlig måde. Det kan f.eks. være metoder til adskillelse af arealer til besøg, opsætning af telte og skillevægge, anbefalinger til måden at tilrettelægge arbejdet på med henblik på, at få medarbejdere er sammen med den enkelte beboer. Metoder og anbefalinger kan bl.a. initieres og drøftes i partnerskaberne, ligesom VISO kan være med til at kvalificere dette, herunder hvordan dette kan ske inden for de til enhver tid gældende regler og retningslinjer og afstemt med sundhedsmyndighederne.

Kommunernes COVID-19 relaterede ekstraudgifter afholdes som led i aftalen mellem regeringen og KL om, at COVID-19 relaterede tiltag ikke skal fortrænge udgifter til velfærd.

Slutteligt er parterne enige om, at der fortsat skal være et stærkt civilsamfund.

Parterne ønsker endvidere at følge op på, om der som følge af COVID-19 skulle opstå yderligere udfordringer på det sociale område.